

На основу члана 43. став 2. Закона о заштити од јонизујућих зрачења и о радијационој сигурности (“Службени гласник Републике Српске”, број 52/01 и 63/02) и члана 112. Закона о административној служби у управи Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 16/02, 62/02, и 38/03), министар здравља и социјалне заштите Републике Српске доноси

ПРАВИЛНИК

О УСЛОВИМА КОЈЕ МОРАЈУ ИСПУЊАВАТИ ОВЛАШЋЕНА ПРАВНА ЛИЦА ЗА МЈЕРЕЊЕ НИВОА ЈОНИЗУЈУЋЕГ ЗРАЧЕЊА

Члан 1.

Овим правилником прописују се:

- 1) услови које у погледу кадра, опреме и простора морају да испуњавају правна лица која врше мјерења ради процјене степена изложености јонизујућим зрачењима лица која раде са изворима јонизујућих зрачења или су у току рада изложена дејству јонизујућих зрачења (у даљем тексту: професионално изложена лица), пацијената и становништва,
- 2) инструменти који служе за мјерење ради процјене степена изложености јонизујућим зрачењима морају испуњавати прописане метеоролошке услове.

Члан 2.

Правна лица могу обављати послове дозиметријских мјерења и контроле радне средине ако имају:

1) кадар:

- а) дипломираног електроинжењера или дипломираног физичара, који имају три године искуства на пословима заштите од јонизујућих зрачења и који су оспособљени за спровођење мјера заштите од јонизујућих зрачења,
- б) лице са најмање IV степеном стручне спреме, електротехничке струке, које је оспособљено за спровођење мјера заштите од јонизујућих зрачења;

2) опрему:

- а) преносне дозиметре за мјерење јачине еквивалентне дозе гама зрачења, нискоенергетског гама и X зрачења,
  - б) преносни монитор контаминације, са сетом сонди за алфа, бета, нискоенергетско гама и гама зрачење,
  - в) преносни уређај за узимање узорака ваздуха,
  - г) инструменте за мјерење активности филтера и брисева (алфа, бета и гама бројаче и гама и алфа спектрометре),
  - д) сет верификованих радних еталона радиоактивних извора за сва мјерила;
- 3) простор – просторију за лабораторијску опрему за мјерење активности филтера и брисева.

Члан 3.

Правно лице које врши дозиметријску контролу неутронских извора јонизујућих зрачења мора, поред опреме из тачке 2) члана 2. Правилника, имати и преносне инструменте за мјерење јачине еквивалентне дозе неутронског зрачења.

Правно лице које врши дозиметријску контролу нискоенергетских бета активних извора јонизујућих зрачења мора имати преносни монитор контаминације површина нискоенергетским бета емитерима и преносни минитор контаминације ваздуха нискоенергетским бета емитерима.

Члан 4.

Правна лица могу обављати послове личне дозиметријске контроле професионално изложених лица ко имају:

1) кадар:

а) дипломираног електроинжењера или дипломираног физичара, који имају три године искуства на пословима заштите од јонизујућих зрачења и који су оспособљени за спровођење мјера заштите од јонизујућих зрачења,

б) лице са најмање IV степеном стручне спреме, електротехничке струке, које је оспособљено за спровођење мјера заштите од јонизујућих зрачења;

2) опрему:

а) термолуминисцентне дозиметре (за гама и неутронско зрачење, за цијело тијело и екстремитете),

б) читач термолуминисцентних дозиметара, са могућношћу формирања и одржавања базе података о нивоима излагања професионално изложених лица,

в) радиоактивни еталонски извор за калибрацију термолуминисцентних дозиметара;

3) простор:

а) просторију за читавање дозиметара и вођење евиденције о професионално изложеним лицима,

б) просторију за калибрацију дозиметара,

в) просторију за пријем, припрему и паковање и слање дозиметара.

Члан 5.

Правна лица могу обављати мјерења активности радионуклида у узорцима биолошког материјала професионално изложених лица ако имају:

1) кадар:

а) дипломираног хемичара или дипломираног физикохемичара или дипломираног фармацеута, који имају три године радног искуства на пословима заштите од јонизујућих зрачења и који су оспособљени за спровођење мјера заштите од јонизујућих зрачења,

б) лице са IV степеном стручне спреме хемијске струке које је оспособљено за спровођење мјера заштите од јонизујућих зрачења;

2) опрему:

а) течни сцинтилациони бројач за мјерење активности нискоенергетских бета емитера,

б) полупроводнички гамаспектрометар за мјерење активности гама емитера у узорцима,

в) алфа-бета бројаче и алфа спектрометре,

г) опрему и средства за исказивање резултата и процјену доза,

д) опрему и прибор за узимање и припрему узорака;

3) простор:

а) лабораторију за припрему узорака,

б) лабораторију за одређивање изотопског састава и мјерење активности алфа, бета и гама емитера (нискофонска лабораторија).

Члан 6.

Правна лица могу обављати мјерења укупне активности радионуклида у цијелом тијелу или поједином органу професионално изложених лица ако имају:

- 1) кадар - дипломираног електроинжењера или дипломираног физичара, који имају најмање три године искуства на пословима заштите од јонизујућих зрачења и који су оспособљени за спровођење мјера заштите од јонизујућих зрачења;
- 2) опрему - бројач активности цијелог тијела са компјутеризованом обрадом података и одговарајућим калибрационим фантомима;
- 3) простор - просторију за вршење мјерења у којој је јачина еквивалентне дозе мања од природног фона на отвореном простору (нискофонска просторија).

Члан 7.

Правна лица могу обављати биодозиметријска мјерења индивидуалног излагања јонизујућем зрачењу ако имају:

- 1) кадар:
  - а) дипломираног биолога са допунским образовањем из цитогенетике или доктора медицине са допунским образовањем из цитогенетике, који су оспособљени за спровођење мјера заштите од јонизујућих зрачења и који имају три године радног искуства на пословима заштите од јонизујућих зрачења;
  - б) лице са ИВ степеном стручне спреме хемијске или медицинске струке које је оспособљено за спровођење мјера заштите од јонизујућих зрачења;
- 2) опрему:
  - а) микроскоп,
  - б) термостат,
  - в) стерилну комору,
  - г) лабораторијску сушницу,
  - д) мјешалицу,
  - ђ) центрифугу,
  - е) вакуум - пумпу,
  - ж) фотографску опрему за развијање филмова и прављење микрофотографија;
- 3) простор:
  - а) просторију за узимање узорака крви,
  - б) просторију за припрему узорака и хранљивих медија за култивисање лимфоцита и анализу хромозомских аберација,
  - в) просторију за читавање налаза и вођење евиденције.

Члан 8.

Правна лица могу вршити мјерења ради спровођења програма осигурања и контроле квалитета извора јонизујућих зрачења у области рендген-дијагностике, нуклеарне медицине и радиотерапије ако имају:

- 1) кадар:
  - а) дипломираног електроинжењера или дипломираног физичара, који имају три године искуства на пословима заштите од јонизујућих зрачења и који су оспособљени за спровођење програма осигурања и контроле квалитета;
- 2) опрему:
  - а) преносне дозиметре за мјерење јачине еквивалентне дозе и еквивалентне дозе гама зрачења, нискоенергетског гама и X зрачења;
  - б) опрему за мјерење просторне расподеле јачине еквивалентне дозе,

- в) одговарајуће фантоме (у сагласности са захтјевима важећих стандарда),
- г) опрему за мјерење концентрације слободних јона у ваздуху,
- д) опрему за мјерење протока ваздуха,
- ђ) опрему за неинвазивно мјерење високог напона рендгенске цијеви,
- е) опрему за мјерење времена трајања снимања,
- ж) опрему за одређивање усаглашености освјетљеног и озраченог поља,
- з) опрему за одређивање вертикалности референтне осе снопа рендгенског зрачења,
- и) опрему за одређивање величине и облика фокуса рендгенске цијеви,
- ј) опрему за одређивање дебљине полуслабљења и филтрације,
- к) опрему за одређивање разлучивања,
- л) опрему за одређивање основног зацрњења филма,
- љ) опрему за контролу процеса обраде и анализе експонираног филма,
- м) опрему за мјерење температуре развијача и фиксира,
- н) опрему за провјеру рада инструмената (верификовани радни еталони радиоактивних извора зрачења),
- њ) преносни дозиметар са мјерним фантомом и двије јонизационе коморе калибрисане за мјерни обим радиотерапијских уређаја,
- о) опрему за мјерење активности радиофармацеутика,
- п) преносни монитор контаминације са сетом сонди за алфа, бета, нискоенергетско бета, нискоенергетско гама и гама зрачење,
- р) опрему за мјерење униформности детектора у нуклеарној медицини,
- с) опрему за одређивање разлучивања детектора у нуклеарној медицини,
- т) опрему за мјерење осјетливости детектора у нуклеарној медицини,
- у) опрему за одређивање центра ротације детектора у нуклеарној медицини;
- 3) простор:
  - а) просторију за провјеру рада инструмената;
  - б) просторију за чување инструмената;
  - в) просторију за развијање филмова (мрачна комора).

Члан 9.

Правна лица могу обављати послове пројектовања мјера заштите од јонизујућих зрачења ако имају:

- 1) кадар - дипломираног електроинжењера или дипломираног физичара, који имају три године радног искуства на пословима заштите од јонизујућих зрачења и који су оспособљени за обављање пројектовања мјера заштите од јонизујућих зрачења;
- 2) опрему - програме за прорачун заштите и рачунарску опрему за евалуацију и обраду података;
- 3) простор - просторију за рачунарску опрему и пројектну документацију.

Члан 10.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у “Службеном гласнику Републике Српске”.

Број: 01-020-35/05
3. новембра 2005. године
Бања Лука

Министар,
Др **Иво Комљеновић**, с.р.